

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/173622,Uroczystosc-oznaczenia-grobu-powstanca-slaskiego-sp-Jana-Bielanika-znakiem-pamie.html>
27.04.2024, 07:32

Uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego śp. Jana Bielaniaka znakiem pamięci „Tobie Polsko” - Mysłowice, 14 listopada 2022

14 listopada 2022 r. na cmentarzu w Mysłowicach-Brzeźnicy przy ul. Cmentarnej 13 odbyła się uroczystość oznaczenia grobu śp. Jan Bielnika znakiem pamięci „Tobie Polsko”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach we współpracy z Urzędem Miasta Mysłowice. W uroczystości wzięli udział: rodzina powstańca śląskiego z Barbarą Kubicą wnuczką na czele, dr Andrzej Sznajder – dyrektor Oddziału IPN w Katowicach z Janem Kwaśniewiczem - naczelnikiem Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Katowicach,

Wojciech Chmiel – wiceprezydent Miasta Mysłowice, ksiądz dziekan Andrzej Hoinkis – proboszcz Parafii Nawiedzenia NMP w Mysłowicach Brzezince, Adam Plackowski – dyrektor Muzeum Miasta Mysłowice, liczne poczty sztandarowe, przedstawiciele myśłowickich szkół i uczniowie szkół.

Uroczystość przywitaniem zgromadzonych gości rozpoczął Jan Kwaśniewicz. Po przywitaniu gości dr Andrzej Sznajder przybliżył zgromadzonym genezę akcji „Powstańcy to wiara, nadzieja i cud! Ocalmy groby powstańców śląskich od zapomnienia” oraz symbolikę znaku pamięci „Tobie Polsko”. Następnie postać powstańca przybliżył Adam Plackowski. Następnie dyrektor katowickiego IPN dokonał oznaczenia grobu, a zgromadzeni goście złożyli kwiaty. Nie zabrakło także modlitwy, którą poprowadził ks. dziekan Andrzej Hoinkis.

Na zakończenie głos zabrali Wojciech Chmiel oraz Barbara Kubica.

Jan Bielanik. fot. arch. rodzinne

Grób Jana Bielanika.

Jan Bielanik (s. Józefa i Antoniny) urodził się 15 grudnia 1894 r. w Dzieńkowicach (pow. pszczyński). Ukończył szkołę powszechną w swojej rodzinnej miejscowości. Następnie podjął pracę w kopalni "Nowa Przemsza" w Brzezińce. W marcu 1916 r. został powołany do odbycia służby wojskowej w armii niemieckiej. Został wówczas oddelegowany na front francuski. Natomiast po zakończeniu I wojny światowej został zwolniony z odbywania służby wojskowej. Od 15 czerwca 1919 r. do 5 lipca 1921 r. należał do Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska. W czasie I powstania brał udział w rozbrajaniu Grenzschutzu w Brzezince. Później działał w baonie szturmowym lkm w Jaworznie. Natomiast w 1920 r. działał na terenie Mysłowic przy rozbrajaniu Sipo. Podczas III powstania walczył w kompanii dowodzonej przez Franciszka Kawę. Brał wówczas udział w walkach toczonych na terenie Mysłowic, Katowic, Kędzierzyna oraz Góry św. Anny. Od 25 maja do 25 lipca 1921 r. pełnił służbę w Straży Granicznej. Od 1922 r. należał do Związku Powstańców Śląskich. Został odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi. Zmarł 16 października 1963 r.

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporczyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Znak pamięci „Tobie Polsko”.